

Brüssel, 15. aprill 2019
(OR. en)

8623/19

Institutsioonidevaheline
dokument:
2019/0042(NLE)

SCH-EVAL 72
VISA 95
COMIX 223

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Kuupäev:	15. aprill 2019
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	8217/19
Teema:	Nõukogu rakendusotsus, milles esitatakse soovitus, mis käsitleb 2018. aastal Soomes ühise viisapoliitika valdkonnas Schengeni <i>acquis'</i> kohaldamise hindamise käigus tuvastatud tõsiste puuduste kõrvaldamist

Delegatsioonidele edastatakse lisas 15. aprillil 2019 toimunud nõukogu istungil vastu võetud nõukogu rakendusotsus, milles esitatakse soovitus, mis käsitleb 2018. aastal Soomes ühise viisapoliitika valdkonnas Schengeni *acquis'* kohaldamise hindamise käigus tuvastatud tõsiste puuduste kõrvaldamist.

Vastavalt nõukogu 7. oktoobri 2013. aasta määruse (EL) nr 1053/2013 artikli 15 lõikele 3 edastatakse soovitus Euroopa Parlamendile ja liikmesriikide parlamentidele.

Eelnõu: nõukogu rakendusotsus, milles esitatakse

SOOVITUS,

mis käsitleb 2018. aastal Soomes ühise viisapoliitika valdkonnas Schengeni *acquis*'

kohaldamise hindamise käigus tuvastatud tõsiste puuduste kõrvaldamist

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 7. oktoobri 2013. aasta määrust (EL) nr 1053/2013, millega kehtestatakse hindamis- ja järelvalvemehhanism Schengeni *acquis*' kohaldamise kontrollimiseks ja tunnistatakse kehtetuks täitevkomitee 16. septembri 1998. aasta otsus, millega luuakse Schengeni hindamis- ja rakendamiskomitee,¹ eriti selle artiklit 15,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Käesoleva otsuse eesmärk on soovitada Soomele parandusmeetmeid 2018. aastal ühise viisapoliitika valdkonnas korraldatud Schengeni *acquis*' kohaldamise hindamise käigus tuvastatud tõsiste puuduste kõrvaldamiseks. Pärast hindamist võeti komisjoni rakendusotsusega C(2019) 410 vastu aruanne, milles käsitletakse järeldusi ja hinnanguid ning loetletakse hindamise käigus kindlaks tehtud puudused.

¹ ELT L 295, 6.11.2013, lk 27.

- (2) Kontrollkäigul Soome peakonsulaati Venemaal Peterburis (edaspidi „konsulaat“) ja Soomes Kouvolas olevasse sissesõidulubade teeninduskeskusesse (edaspidi „teeninduskeskus“) leiti suuri puudusi ühelt poolt välisele teenuseosutajale usaldatud ülesannete täimisel ja taotleja isikuandmete kaitsel ning teiselt poolt Venemaa kodanike taotluste läbivaatamisel. Soome on ulatuslikult eiranud oma kohustusi ühise viisapoliitika olulistes küsimustes.
- (3) Seepärast on oluline kõrvaldada kõik leitud puudused võimalikult lühikese aja jooksul. Võttes arvesse seda, kui oluline on järgida Schengeni *acquis*'d, eelkõige aga selle sätteid, mis käsitlevad pädevat liikmesriiki, isikuandmete kaitset, tõendavaid dokumente, taotluste läbivaatamist, töötajate töölevõtmist ja koolitamist ning viisainfosüsteemi (VIS), tuleks esmajärjekorras täita käesoleva otsuse soovitusel 1, 10, 17–24, 27, 29–33, 34–37 ja 40–45.
- (4) Käesolev otsus tuleks edastada Euroopa Parlamendile ja liikmesriikide parlamentidele. Määruse (EL) nr 1053/2013 artikli 16 lõike 1 kohaselt peab Soome koostama ühe kuu jooksul alates käesoleva otsuse vastuvõtmisest tegevuskava, milles loetletakse kõik soovitusel hindamisaruandes tuvastatud puuduste kõrvaldamiseks, ning esitama selle komisjonile ja nõukogule,

SOOVITAB JÄRGMIST:

Soome peaks:

Üldsuse teavitamine, väline teenuseosutaja, taotluste esitamine ja turvalisus

1. tagama, et väline teenuseosutaja ja konsulaat kohaldaksid rangelt liikmesriikide pädevust käsitlevaid reegleid, ja vältima tegevust, mis soodustab viisat andva riigi valimist; tagama, et taotleja esitaks oma taotluses ühtlustatud loetelu kohased tõendavad dokumendid, mis kinnitavad reisisihtkohta puudutavat teavet; tagama, et viisataotlejatelt küsitaks nende reisiplaane ning et välise teenuseosutaja töötajad oleks saanud piisava koolituse pädeva liikmesriigi õigeks kindlaksmääramiseks;

2. ajakohastama konsulaadi veebisaiti selle tagamiseks, et seal esitatud asjakohane teave oleks täielik, täpne ja ajakohane;
3. nõudma, et väline teenusepakkuja ajakohastaks oma veebisaiti selle tagamiseks, et seal esitatud asjakohane teave oleks täielik, täpne ja ajakohane;
4. tagama, et taotlejad märgiksid taotlusvormi lahtritesse 29 ja 30 õige esmase või kavandatava järgmise Schengeni alale saabumise ja sealt lahkumise kuupäeva;
5. kontrollima, kas välise teenuseosutajaga sõlmitud lepingu kestus vastab riigi ja ELi riigihankeseadustele, ning vajaduse korral võtma parandusmeetmed;
6. tegema regulaarselt etteteatamisega ja etteteatamiseta kontrollkäike kõikidesse konsulaadi teeninduspiirkonnas tegutsevatesse välise teenuseosutaja käitatavatesse viisataotluskeskustesse ning koostama kontrolliaruande kavandid;
7. tagama, et välise teenuseosutaja töötajad juhendaksid taotlejaid õigesti, kuidas panna sõrm skannerile kvaliteetsete sõrmejälgede saamiseks, ning et lõpetataks tarbetud sammud, näiteks käte kaamerale näitamine;
8. tagama, et välise teenuseosutaja töötajad teaksid, millistel juhtudel on taotleja viisatasust vabastatud, ja täidaksid neid eeskirju;
9. tagama, et konsulaat teeks iga päev kindlaks väliselt teenuseosutajalt saadud ja talle tagastatud taotluste ja reisidokumentide täpse arvu ning et konsulaat säilitaks oma toimikutesse skaneeritud ja sealt välja võetud taotlused, millele väline teenuseosutaja ja konsulaat on alla kirjutanud;
10. tagama, et konsulaadil oleks alati olemas võimekus, personal ja seadmed taotluste vastu võtmiseks ka välise teenuseosutaja abita;
11. andma taotlejatele võimaluse leppida kokku kohtumine konsulaadis mõistliku aja jooksul, lähtudes kahenädalase ooteaja üldreeglist ja konsulaadile otsese juurdepääsu põhimõttest vastavalt viisaeeskirja artikli 9 lõikele 2 ja artikli 17 lõikele 5;
12. tagama, et viisalõiv tasutaks konsulaadis viisataotluse esitamise ajal;

13. kehtestama selge ja läbipaistva korra vahendustevõtete ja reisibüroode akrediteerimiseks ning tagama akrediteeritud ettevõtete regulaarse kontrollimise;
14. parandama viisakleebiste käsitlemise ja väljajagamise turvalisust, et kõiki viisakleebiseid saaks igal ajal jälgida ja et vältida viisakleebiste kaotsiminekut;
15. vaatama läbi konsulaadi territooriumile sisenemisel ja taotlejatele juurdepääsetaval alal kehtivad turvameetmed, kehtestama taotlejate piisava turvakontrolli ja juurutama järjekorrapileti süsteemi;
16. vaatama läbi arhiveeritud paberdokumentide hävitamise korra, hakates koostama toimikute transpordi- ja hävitisakte ning tagades, et toimikuid säilitataks kuni hävitamiseni ainult arhiiviruumis;

Taotluste läbivaatamine ja otsuste tegemine

17. tagama, et õiguslik struktuur, mille raames Soomes tehakse otsuseid viisataotluste kohta, vastaks täielikult viisaeeskirjale, eelkõige sättele, et viisataotlused vaadatakse läbi ja nende kohta tehakse otsus konsulaadis;
18. tagama, et taotlejatelt hakataks järjekindlalt nõudma Venemaa kohta koostatud ühtlustatud loetelu kohaseid tõendavaid dokumente (või kaaluma loetelu muutmist kohaliku Schengeni koostöö korras);
19. tagama, et viisaametnikud uuriksid kõikide tõendavate dokumentide põhjal taotleja sotsiaal-majanduslikku ja rahalist olukorda, tema sidemeid elukohariigiga ja kavatsust sinna naasta ning reisi eesmärki ning et vajaduse korral, eelkõige esmataotlejate puhul, teostataks põhjalikum uurimine;

20. tagama, et mujalt kui Venemaalt pärit taotlejate täiendav kontroll (nt vestlus) oleks proportsionaalne ja selle teostamise üle otsustataks iga taotleja puhul eraldi lähtuvalt tema konkreetsest olukorrast ning et vestlust ei korraldataks, kui otsuse saab teha asjakohaste tõendavate dokumentide põhjal, mille peaksid esitama kõik taotlejad vastavalt ühtlustatud loetelule; tagama, et välja antud viisa kehtivus vastaks taotleja isiklikule olukorrale tema kodakondsusest olenemata, võttes eeskätt arvesse tema varasemaid reise;
21. tagama, et eelmise pikaajalise mitmekordse viisa korrektset kasutamist peamise või esimese sihtkoha puhul kontrollitaks ainult viisa saamisele järgnenud esimese tegeliku reisi puhul; tagama, et kõik töötajad oskaksid eristada liikmesriiki, kuhu saabuti esimesena, peamisest sihtliikmesriigist;
22. tagama, et taotlejale varem väljaantud viisade hindamisel võetaks muude liikmesriikide väljaantud viisasid arvesse samal viisil kui Soome väljaantud viisasid;
23. tagama, et kõiki hiinakeelseid tõendavaid dokumente kontrolliks hiina keelt oskavad töötajad ning et hiinakeelseid taotlusi läbi vaatavatel viisaametnikel oleks dokumentide kontrollimisel lihtne kasutada hiina keeles rääkida ja lugeda oskavate töötajate abi;
24. kaaluma Pekingis ja Šanghais asuvatele kohalikele tugirühmadele osalise juurdepääsu võimaldamist IT-süsteemis olevatele tõendavatele dokumentidele ning samuti neile rühmadele juhiste edastamiseks tõhusama viisi leidmist, millega vältida juhiste ja dokumentide tülikat e-postiga saatmist;
25. kaaluma pikaajalise mitmekordse viisa andmist usaldusväärse Schengeni viisade ajalooga heausksetele reisijatele, sealhulgas Hiina viisataotlejatele ka juhul, kui nad taotlevad konkreetse reisi jaoks ühekordset viisat;

26. tagama, et Austria esinduses esitatud taotluste puhul lisataks asjaomases IT-süsteemis olevasse taotlustoimikusse ka elektroonne kutse, et see oleks kättesaadav ka tulevikus, ning kasutama taotlejate isikuandmeid sisaldavate dokumentide (nt elektroonne kutse) nõudmiseks VISmaili rakendust;
27. analüüsi järjekindluse huvides tagama, et ühe rühmana reisivate isikute taotlused vaataks läbi üks ja sama viisaametnik;
28. tagama, et konsulaadi viisaametnikud uuriksid alati ka reisiaegse tervisekindlustuse olemasolu;

Töötajad ja koolitus

29. tagama, et isikud, kelle pädevusse kuulub otsuste tegemine viisataotluste kohta, saaksid enne ametisse asumist põhjalikuma koolituse ELi ja riigi asjakohase õiguse, viisarežiimi kõigi tahkude, kohalike olude ja konkreetsete juhtumite riskianalüüsi kohta; tagama, et teave konkreetse riigi kohaliku Schengeni koostöö kohtumistel ja pettusevastase võitluse kohtumistel saadud teave jõuaks kõigi viisaametnikeni, kes vaatavad läbi selles riigis esitatud taotlusi;
30. parandama eriti äsja töölevõetud töötajatele töökohal pakutavat väljaõpet, juhendamist ja järelevalvet ning tagama nende töötajate tehtud otsuste korrapärase jälgimise;
31. kaaluma loobumist ajutiste töötajate töölevõtmisest ametikohtadele, kus tuleb vastu võtta otsuseid, või vähemalt tagama suurema töökohakindluse, et parandada nende lojaalsust tööandja suhtes;
32. tagama, et konsulaadis teeksid viisataotluste kohta otsuseid lähetatud töötajad, kellel on konsulaar- või diplomaatiline puutumatus, või pakkuma kohalikele töötajatele selliseid lepinguid, mis suurendavad nende töökohakindlust ja karjäärivõimalusi, et parandada nende lojaalsust tööandja suhtes;
33. tagama, et konsulaadis vastutaksid viisakleebiste käitlemise eest konsulaar- või diplomaatilise puutumatuslega töötajad, kes vastutaksid ka nende jagamise eest viisakleebiste trükkimisega tegelevatele töötajatele;

34. tagama, et välise teenuseosutaja ja tema alltöövõtjate ülesanded IT-süsteemide haldamisel ei oleks laiemad kui viisaeeskirjaga lubatud; et kõiki viisataotluste läbivaatamiseks vajalikke IT-süsteeme haldaksid ja kontrolliks ainult Soome ametiasutused; et välise teenuseosutajaga tehtava koostöö raames peetaks kinni kõigist isikuandmete kaitse nõuetest; et väline teenuseosutaja kustutaks kõik andmed (v.a kontaktandmed ja reisidokumendi number) pärast nende edastamist Soome ametiasutustele;
35. tagama, et taotlustoimikute elektroonset arhiivi haldaksid ja säilitaksid riigi ametiasutused, mitte väline teenuseosutaja;
36. tagama, et asjaomastel Soome ametiasutustel oleks juurdepääs kõigi süsteemide kõikidele logidele ja taotluste andmebaasi ELVIS kasutajate andmebaasile ning et neil oleks täielik kontroll andmetele juurdepääsu üle; suurendama Soome ametiasutuste kontrolli ja vastutust Soome viisade IT-süsteemi SUVI suhtes;
37. tagama, et välise teenuseosutaja poolt Soome ametiasutustele edastatavad taotluste andmed oleks piisavalt turvatud ja krüpteeritud, kuna tegemist on tundlike andmetega;
38. tagama, et välise teenuseosutaja elektroonsesse taotlusvormi sisestatud isikuandmed muutuksid kättesaadavaks alles pärast taotluse esitamist;
39. tagama, et viisaametnikud saaksid SISis olevate andmetega tutvuda (ja sooritada otsinguid riigi andmebaasides) ainult seoses viisataotlusega;
40. tagama, et väline teenuseosutaja edastaks kõik andmed võimalikult kiiresti (elektroonsete andmete puhul nende laekumise päeva lõpus) ja et kõik vastuvõetavaks tunnistatud taotlused kantaks viivitamata VISi;
41. muutma IT-süsteemi SUVI selliselt, et VISis olevaid andmed otsuste kohta ajakohastataks alati võimalikult kiiresti;

42. muutma IT-süsteemi SUVI selliselt, et VISi kantaks iga taotluse puhul ka reisidokumendi väljaandnud ametiasutuse andmed;
43. muutma IT-süsteeme ELVIS ja SUVI selliselt, et kõigi samasse rühma kuuluvate isikute taotluseid saaks IT-süsteemis koos läbi vaadata;
44. muutma IT-süsteemi SUVI selliselt, et välistada ühtse viisa väljastamise võimalus juhtudel, kui eelnev konsulteerimine on andnud negatiivse vastuse (või selgitama, miks see võimalus tuleks säilitada);
45. tagama, et IT-süsteemi SUVI tabel nende liikmesriikide kohta, kellele tuleb esitada tagantjärele teavet, oleks alati õige ja ajakohane;
46. tagama, et taotluse andmebaasis ELVIS kuvataks õigesti kõik skaneeritud reisidokumendi leheküljed;
47. lühendama aega, mille möödumisel logitakse kasutajad viisade IT-süsteemidest automaatselt välja;
48. tagama, et taotluste andmebaasi ELVIS täielik dokumentatsioon oleks kasutajatele kättesaadav ning et töötajad teaksid seda;

Muud tegevuskorra küsimused

49. lõpetama kehtivate viisade kehtetuks tunnistamise ja hakkama selle asemel välja andma viisaid, mille kehtivusaeg algab pärast eelmise viisa kehtivuse lõppemist, samuti lõpetama viisade kehtetuks tunnistamise, kui taotleja muudab oma reisi eesmärgi;
50. andma Soome piirivalvuritele korralduse, et nad ei keelaks pikaajalise mitmekordse viisa omaniku hilisemat riiki sisenemist, kui too kavatseb riiki siseneda muul kui algsel eesmärgil;

51. lõpetama piiratud territoriaalse kehtivusega lühiajalise viisa andmise Soome elama jääda kavatsevatele isikutele ning hakkama neile selle asemel andma pikaajalist viisat või elamisluba (välja arvatud lühiajalised viisad, mis antakse EMP riikide kodanike pereliikmetele, kellel on õigus saada lühiajaline viisa direktiivis 2004/38/EÜ sätestatud kiirendatud menetlusega);
52. tagama, et taotlejatele, sealhulgas Ukrainast pärit taotlejatele, välja antud viisa kehtivusajale lisataks alati 15 päeva pikkune tähtajaajapikendus;
53. parandama töötajate teadlikkust sellest, mis on viisa kehtetuks tunnistamise, viisa tühistamise ja viisakleebise kehtetuks muutmise vaheline erinevus; kõrvaldama vead kehtetuks tunnistamise taotluse vormilt;
54. tagama, et kõikidel asjakohastel juhtudel kasutatakse kehtetuks tunnistamise ja tühistamise standardvormi;
55. loobuma viisa kehtetuks tunnistamise templi kasutamisest reisidokumendis oleva valesti trükitud viisakleebise kehtetuks muutmise eesmärgil;
56. lõpetama kehtivusaja ületanud viisakleebiste „kehtetuks muutmise“, tõmmates sellele punase risti ja rikkudes kinegrammi;
57. kaaluma IT-süsteemi või printerite täiustamist, et vältida viisakleebiste raiskuminekut, kui sellele trükkimise käigus tegelikult midagi ei trükita, näiteks lubades, et tühjaks jäänud viisakleebis pannakse uuesti printerisse, rakendades seejuures vajalikke ettevaatusabinõusid.

Brüssel,

Nõukogu nimel

eesistuja